

การศึกษาประสิทธิผลของชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียน
ร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด
เชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา

The Study of Effectiveness a Professional Learning Communities
of Lesson Study with Coaching to Enhance Learning
Management Ability Based on Active Learning that Promotes
the Ability to Create Innovation of High School Student

¹ภัททิรา เดชฤกษ์ปาน Pattira Detroekpan

²สรานจิต อ้นพา Saranjit Aonpa

³ณัฐิกา สุริยวงษ์ Nuttika Suriyawong

⁴พัชรพล ชิดชม Patcharapon Chidchom

⁵ศศิธร ภู่วาว Sasithorn Phoowow

⁶ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน Chanasith Sithsungnoen

มหาวิทยาลัยศิลปากร Silpakorn University

¹Corresponding Author, Email: Mark_mathematics@hotmail.com

Received June 1, 2022; Revised June 20, 2022; Accepted: June 30, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัย เรื่อง การศึกษาประสิทธิผลชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาประสิทธิผลของชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ได้แก่ 1) พัฒนาการของครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก 2) ความคิดเห็นของครูหลังการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ 3) ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนหลังการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ และ 4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก กลุ่มเป้าหมาย คือ ครู 13 คน และนักเรียน 116 คน มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบประเมินความสามารถในการแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครู แบบประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และแบบสอบถามความคิดเห็นของ

นักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีพัฒนาการด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกสูงขึ้น 2) ความคิดเห็นของครูพึงพอใจต่อชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพที่ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาวิชาชีพผู้เรียน 2) ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และ 4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ; การศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ช; ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก; ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

Abstract

The study of an effectiveness professional learning communities of lesson study with coaching to enhance learning management ability based on active learning that promotes the ability to create innovation of high school student, the purposes of this study was : to study an effectiveness professional learning communities of lesson study with coaching 1) teacher's development of in learning management ability based on active learning 2) teachers' opinions after take part in professional learning communities 3) students' ability to create innovation of high school student after utilizing professional learning communities and 4) students' opinions toward learning management ability based on active learning. The sample of the research were 13 teachers and 116 students which were obtained by Purposive Sampling. The instruments of the research were learning management ability based on active learning form and student opinion questionnaire form. Data were analyzed by mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), percentage (%) and content analysis.

The results were as follows: 1) teachers develop learning management ability based on active learning in high level. 2) teachers' opinions in professional learning communities to enhance teachers exchange knowledge together which is beneficial for professional development to learners. 3) the ability to create innovation of high school student was in high level and 4) students' opinions toward learning management ability based on active learning was in high level.

Keywords: Professional Learning Communities; Lesson Study with coaching; learning management ability based on active learning; Ability to Create Innovation

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม หากต้องการเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของ

ประเทศจำเป็นต้องปรับตัว เรียนรู้ และมุ่งพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

องค์กรหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก นั่นก็คือสถานศึกษา สถานศึกษามีเป้าหมายหลักในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน โดยการจัดการศึกษาจะต้องทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางปัญญา ทักษะในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) อย่างไรก็ตามปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนองค์กร ก็คือ ครูผู้สอน หากครูผู้สอนจัดการศึกษาดีมีคุณภาพแล้วผู้เรียนย่อมมีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีปัญหาพึ่งพาตนเองได้ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ โดยในมาตราที่ 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การนิเทศทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของครูผู้สอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงผันผวนในทุกมิติอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบการนิเทศทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

ทั้งนี้ มาตรฐานการศึกษาของชาติ (2561) ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทย ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้อง อารงความเป็นไทย และแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ เป็นผู้เรียนรู้ เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งจะเห็นได้ว่า การสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ความฉลาด ดิจิทัล (Digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนาวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม นวัตกรรมเกิดขึ้นได้จากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยกระบวนการคิดที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม จะมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มองกิจกรรมต่างๆ ว่าเป็นโอกาสของการเรียนรู้ และมองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขด้วยนวัตกรรม เป็นคุณลักษณะสำคัญที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลสำเร็จ มีศักยภาพดังกล่าข้างต้น จะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสม ทั้งวิธีการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ ภายใต้แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวคิดที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียน และตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) ครูผู้สอนต้องแสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ครูเกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้ และมีความเชี่ยวชาญ แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher order thinking) ในการมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์

การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมด้วยตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนที่แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ รวมพลังของครูในการทำงานเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน จะต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ (DuFour, 2007) บิดาแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้กล่าวถึงลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่าไม่ใช่โปรแกรมหรือหลักสูตร แต่เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ รวมทั้งบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษาที่จะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นมากกว่าให้ความสำคัญกับการสอน โดยกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามแนวทางของ Dufour & Eaker มีอยู่ 5 ขั้นตอน คือ 1) การรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การพัฒนาแนวความคิดและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ 3) การนำแนวความคิดและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ไปใช้ 4) การวิเคราะห์ผลข้อค้นพบและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และ 5) การประยุกต์ใช้ข้อมูลความรู้ใหม่ๆ ในการปรับปรุงพัฒนาส่วนที่ยังไม่บรรลุผล โรงเรียนที่ได้ริเริ่มดำเนินการสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูแล้วนั้น พบว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งโรงเรียน (Whole School Improvement) ทำให้ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร เกิดความเปลี่ยนแปลงเชิงบวก และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และคณะ, 2561)

นอกจากความร่วมมือร่วมใจ การพูดคุยแบ่งปันปัญหาซึ่งกันและกันของกลุ่มครู (PLC) เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนแล้ว กระบวนการวางแผนและพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการสร้าง PLC ให้มีประสิทธิภาพ แนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) เป็นแนวคิดหนึ่งในการพัฒนาวิชาชีพครู (Professional development) ที่ว่าด้วยการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในระยะยาว ภายใต้บริบทการทำงานจริงของครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยที่ (ไมตรี อินทร์ ประสิทธิ์, 2560) และได้กล่าวถึงโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการสอนร่วมกัน 2) การจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียน และ 3) การสะท้อนผลปรับปรุง (ไมตรี อินทร์ ประสิทธิ์, 2560; ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน, มาเรียม นิลพันธุ์, วิสูตร โพธิ์เงิน, และเอกชัย ภูมิระริน, ม.ป.ป.) ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวเป็นกระบวนการทำงานพัฒนาวิชาชีพพร้อมกันของกลุ่มครู แสดงถึงการคิดและการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรงในชั้นเรียนและการอภิปรายสะท้อนความคิดร่วมกัน เพื่อพัฒนาบทเรียนอย่างต่อเนื่อง จนได้บทเรียนที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้พัฒนานักเรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Fernandez & et.al, 2004; Fernandez & Yoshida, 2004; ชาริณี ตรีวิทย์, 2557 อ้างถึงใน ศุภวรรณ สัจจพิบูล, 2560) นวัตกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) เป็นนวัตกรรมที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เพราะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ครูได้ปรับปรุงการสอนด้วยตัวของครูเอง และเป็นการผลักดันให้ครูเกิดความรู้สึกที่จะพัฒนาวิชาชีพครูภายใต้กระบวนการปรับปรุงการสอนด้วยตัวของครูเองอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามเพื่อให้กระบวนการดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด การโค้ช (Coaching) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถดึงศักยภาพของบุคคลออกมาใช้

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ชัดเจน (Kriengsak Niratphanasai, & et al, 2012 อ้างถึงใน สิริวิชัย วัชรภาพ, และคณะ, 2562) การโค้ชไม่ใช่การสั่งการและให้คำตอบแต่เป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลง ถาวรทั้งสภาวะจิตใจ ความคิด และพฤติกรรม โดยหลักการสำคัญของการโค้ชคือ การกระตุ้นศักยภาพของผู้รับการโค้ช ให้สามารถหาทางออกของปัญหาด้วยตัวเอง โค้ชทำหน้าที่ในการสะท้อนมุมมอง และท้าทายให้เกิดความคิดที่รอบด้านทำให้เกิดการฝึกฝน และพัฒนาเป็นทักษะใหม่ในตัวผู้รับการโค้ช ช่วยให้เพิ่มความสามารถในการแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง

การพัฒนาคุณภาพของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน กล่าวคือโรงเรียนควรพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการศึกษามีความต้องการให้เด็กและเยาวชนในยุคนี้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พัฒนาความคิดสร้างสรรค์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีทักษะในการสื่อสาร การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเตรียมคนออกไปเป็น Knowledge worker และ learning person ซึ่งต้องมีทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3Rs คือ ทักษะด้านความรู้ (Hard Skills) ได้แก่ อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และ คิดเลขเป็น (Arithmetic) ส่วน 8Cs คือ ทักษะทางอารมณ์ (Soft Skills) ได้แก่ 1. Critical thinking and problem solving คือ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ไขปัญหาได้ 2. Creativity and innovation คือ การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม 3. Cross-cultural understanding คือ ความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรมและกระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม 4. Collaboration teamwork and leadership คือ ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะความเป็นผู้นำ 5. Communication information and media literacy คือ มีทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ 6. Computing and IT literacy คือ มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี 7. Career and learning skills คือ มีทักษะอาชีพและการเรียนรู้ 8. Compassion คือ มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย

โรงเรียนหลักสองส่งเสริมวิทยา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 6 ห้องเรียน โดยสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ คือ “เป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 มีทักษะชีวิตบนพื้นฐานคุณธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จากการศึกษาสภาพปัญหาเบื้องต้น พบว่า โรงเรียนหลักสองส่งเสริมวิทยา ขาดกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นระบบในการพัฒนาครูผู้เรียน การนิเทศ ติดตามส่วนใหญ่เกิดจากศึกษานิเทศก์ของหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้การนิเทศ ติดตามภายใน ไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้การนิเทศภายในยังยึดผู้บริหารเป็นหลัก ขาดความร่วมมือระหว่างเพื่อนครูด้วยกันในการโค้ช ส่งผลให้ครูขาดทักษะในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยครูยึดติดกับวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม ขาดการนำกลยุทธ์ในการสอนใหม่ๆ มาใช้ นอกจากนี้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนยังเป็นลักษณะที่แยกเป็นรายวิชา ขาดการบูรณาการ ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ขาดการแสดงผลงานหรือนวัตกรรมของนักเรียน อีกทั้งยังขาดทักษะในเรื่องของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับครูผู้สอน บางส่วนที่สอนไม่ตรงตามสาขาวิชาเอกและภาระงานที่นอกเหนือจากงานสอนที่มีมากเกินไป ส่งผลให้

กระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนขาดความเป็นระบบ ทั้งในเรื่องของการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การนำความรู้มาใช้ การออกแบบและพัฒนาวัตกรรมการวางแผนการเลือกใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รวมไปถึงการนำนวัตกรรมไปใช้จริง แต่อย่างไรก็ตามครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เปิดกว้างพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ แต่ขาดการชี้แนะที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรที่จะส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของนักเรียน บนพื้นฐานของคุณธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยมีผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์เข้ามามีส่วนร่วมในการโค้ช โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระหว่างการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูหลังการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนหลังการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ที่มีลักษณะแบบแผนเชิงผสมผสานแบบรองรับภายใน (The Embedded Design) ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) และเสริมด้วยข้อมูลคุณภาพ (Qualitative Methods) ซึ่งชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ได้ผ่านการหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ มีความเหมาะสมสอดคล้อง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถของครูและนักเรียนได้ และเพื่อให้การวิจัยมีความครอบคลุมสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างครบถ้วน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย แบ่งการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R₂) ทดลองใช้ (Implementation: I)

เป็นขั้นตอนการทดลองใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูจำนวน 13 คน และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 5 จำนวน 116 คน มีองค์ประกอบและขั้นตอนของ K-DEE Model ดังต่อไปนี้ 1.หลักการ 2.วัตถุประสงค์ 3. กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน (Knowledge: K) ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมาย (Determination of goal: D) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการสอน (Execution: E) ได้แก่ วางแผน (Plan) ปฏิบัติการ (Do) สะท้อนผล (See) ขั้นที่ 4 ประเมินผล (Evaluation: E) 4.การวัดและประเมินผล 5. ปัจจัยสนับสนุน และ 6. เงื่อนไขสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D) ประเมินผล (Evaluation: E)

เป็นขั้นตอนการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ได้แก่ 1) พัฒนาการของครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก 2) ความคิดเห็นของครูหลังการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ 3) ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนหลังการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ และ 4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก

ผลการการศึกษา

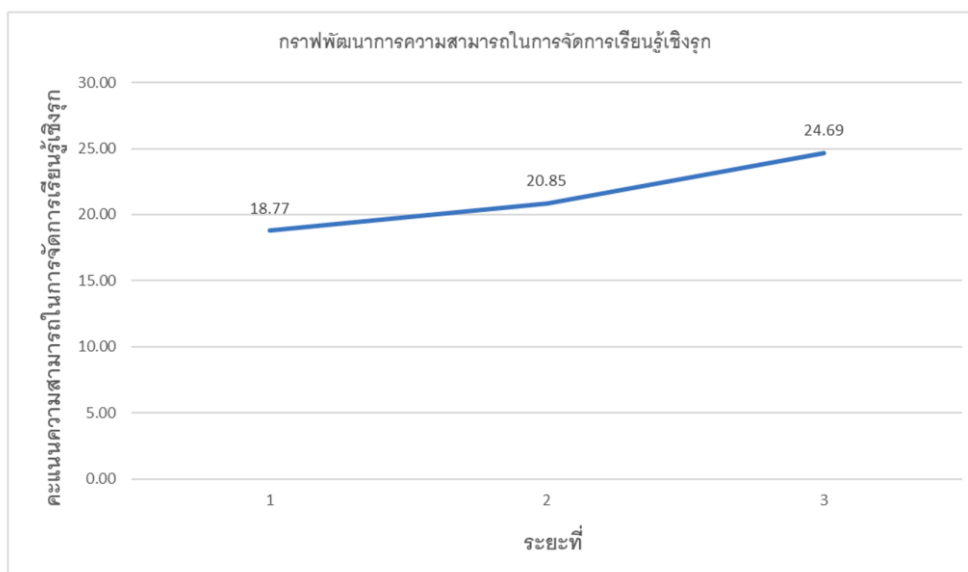
ประสิทธิผลของ “ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา”

1. ผลการศึกษาพัฒนาการของครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระหว่างการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ช

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนพัฒนาการทั้ง 3 ระยะ

คะแนนความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	N	$\bar{x}$	S.D.
ระยะที่ 1	13	18.77	2.01
ระยะที่ 2	13	20.85	0.69
ระยะที่ 3	13	24.69	0.75

จากตารางที่ 1 แสดงคะแนนพัฒนาการทั้ง 3 ระยะ พบว่า พัฒนาการของครู จำนวน 13 คน ที่เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในระยะที่ 1 ($\bar{x}$ = 18.77 , S.D. = 2.01) ระยะที่ 2 ($\bar{x}$ = 20.85 , S.D. = 0.69) และระยะที่ 3 ($\bar{x}$ = 24.69 , S.D. = 0.75)

แผนภาพที่ 1 แสดงกราฟพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากแผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าครูที่เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียน ร่วมกับการโค้ชมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 สูงขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งสิ่งที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ครูมีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถ ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ของครูในแต่ละระดับชั้น พบว่า มีการดำเนินการในทุกขั้นตอนร่วมกันตั้งแต่การวางแผน การสังเกต การสอนโดยบันทึกผลการสังเกตจากเครื่องมือที่มีคุณภาพสู่การสะท้อนผลเชิงลึกได้รายละเอียดครบ ทุกมิติของการสังเกต และมีการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุงพัฒนาในครั้งต่อไป และ 2) การ โค้ชที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ เนื่องจาก ผู้โค้ชเป็นทั้งผู้โค้ชภายในโรงเรียนที่ทราบถึง สภาพ บริบท ของครูผู้สอนแต่ละคน ทำให้สามารถชี้แนะ แนะนำได้สอดคล้องกับการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมถึงสภาพ บริบทของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น และยังมีโค้ชจากผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coach) ที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ในการชี้แนะ ให้คำปรึกษาได้ตรงประเด็น สามารถช่วย แก้ปัญหา พัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ครูมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ผู้เรียนสามารถ สร้างนวัตกรรมได้

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูหลังการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษา ชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview form) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

แนวทางการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู ผู้บริหารและครูต้องมีความเข้าใจใน กระบวนการ PLC จัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับครู ครูกับนักเรียน สร้างเครือข่ายระหว่างกัน ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกมี ประสิทธิภาพ เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง เด็กจะรู้ถึงปัญหา และคิดวิธีแก้ปัญหาด้วยตัวของเขาเอง

ลักษณะของการนำชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูมาใช้ให้ประสบความสำเร็จ ผู้เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ PLC มีองค์ความรู้ในเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การประเมินเพื่อให้สะท้อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน ควรมีการวัดผลประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ประเมินผลแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครู นักเรียน ชุมชน ครูประเมินนักเรียน นักเรียนประเมินเพื่อน และนักเรียนประเมินตนเอง และ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีภาวะผู้นำและผู้ตามในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้การดำเนินงานเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพสู่การพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ครูควรมีความจริงใจต่อกัน

3. ผลการศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนหลังการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 2 ผลของความสามารถแบบประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	หลังเรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	แปลความ
1. ด้านความรู้	2.50	0.51	83.33	มาก
2. ด้านกระบวนการ	2.54	0.50	84.67	มาก
3. ด้านนวัตกรรม	2.46	0.51	82.00	มาก
รวม	2.50	1.07	83.33	มาก

จากตารางที่ 2 ผลของความสามารถแบบประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 1.07) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 0.51) ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.50) และด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.46$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลของความสามารถในการสร้างนวัตกรรมหลังใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลการเรียนรู้ ความสามารถในการ สร้างนวัตกรรม	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	แปลความ
หลังเรียน	116	9	7.50	1.07	83.33	มาก

จากตารางที่ 3 ผลของความสามารถในการสร้างนวัตกรรมหลังใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 116 คน ด้วยแบบประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม จำนวน 3 ด้าน 3 คะแนน รวม 9 คะแนน พบว่า ผลความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 7.50$, S.D. = 1.07) อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 4 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ประเด็นการประเมิน	สรุปผล			ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D	ระดับคุณภาพ	
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้				
1.1 นักเรียนมีความสนใจการทำกิจกรรมและต้องการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.13	0.77	มาก	
1.2 นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	4.11	0.78	มาก	
1.3 นักเรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่มีความหลากหลาย	4.22	0.82	มาก	
1.4 นักเรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเองจากการทำกิจกรรม	4.11	0.90	มาก	
1.5 นักเรียนมีส่วนร่วมประเมินผล	4.42	0.74	มาก	
รวม	4.20	0.80	มาก	1
2. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
2.1 นักเรียนมีโอกาสแสวงหาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ	4.17	0.74	มาก	
2.2 นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	4.24	0.84	มาก	
2.3 นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียนรู้	4.17	0.83	มาก	
2.4 นักเรียนได้รับคำปรึกษาและช่วยเหลืออย่างทั่วถึง	4.21	0.86	มาก	
2.5 นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น อภิปราย และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้อย่างอิสระ	4.14	0.87	มาก	
รวม	4.19	0.83	มาก	2
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
3.1 นักเรียนค้นพบสิ่งใหม่ ๆ จากการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.18	0.85	มาก	
3.2 นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้	4.08	0.91	มาก	
3.3 นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองทำให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.03	0.83	มาก	
3.4 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.20	0.83	มาก	
3.5 นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของการนำวัสดุมาใช้ในการ	4.28	0.80	มาก	

ประเด็นการประเมิน	สรุปผล			ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D	ระดับคุณภาพ	
สร้างสรรค์นวัตกรรม				
รวม	4.15	0.84	มาก	3
ภาพรวม	4.18	0.82	มาก	

จากตารางที่ 4 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.80) ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.83) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การดำเนินการตามขั้นตอนโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนหลักสองส่งเสริม ผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผลการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ผลการศึกษาเอกสาร หลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นเรียน หลักการ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการโค้ช หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดเชิงรุก แนวคิดที่เกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก (Active learning) หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และการ สร้างสรรค์นวัตกรรม และศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ของนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวถึงชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ว่าเป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้นั้น จึง จำเป็นต้องมีอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทางวิชาชีพ มีฉันทะ และศรัทธาในการทำงาน “ครูเพื่อศิษย์ ร่วมกัน” บรรยากาศ การอยู่ร่วมกันจึงเป็นบรรยากาศ “ชุมชนกัลยาณมิตร ทางวิชาการ” (สุรพล ธรรมมณี, ทัศนีย์ จันอินทร์, และ คงกฤษ ไตรรงค์, 2553) เป็นนวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน เป็นความร่วมมือร่วมใจกันทาง วิชาการของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้เกิด การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2562: 11) และ (Valleri, 2015) ได้

ทำการศึกษาเรื่อง การใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาบทเรียนในคณิตศาสตร์ ระดับมหาวิทยาลัย มีการนำ ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูไปใช้ในระบบการศึกษาจำนวนมากที่ประสบความสำเร็จชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ชุมชนที่ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญและการเผยแพร่งานวิจัย การใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพแบบออนไลน์มีวัตถุประสงค์เดียวกันกับการสื่อสารแบบต่อหน้า การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือ ในการแบ่งปันประสบการณ์ แนวความคิด การสอนคณิตศาสตร์ เป็นความท้าทายที่จะทำให้เนื้อหา สาระวิชา มีความแตกต่าง ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูแบบออนไลน์ คล้ายกับ การตอบสนองเหล่านี้ การมีส่วนร่วม ผู้เชี่ยวชาญมักจะร่วมมือกับเพื่อนร่วมมือจากต่างมหาวิทยาลัย หรือ วิทยาลัยในต่างประเทศเพื่อทำวิจัย ความร่วมมือและการวิจัยออนไลน์เป็นไปอย่างธรรมชาติมากกว่าการนำเสนองานประโยชน์อื่นๆ ที่ได้จาก ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูแบบออนไลน์ ช่วยเปิดกว้างขยายวิสัยทัศน์ของคณะไปสู่สภาพแวดล้อมนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จัดให้สำหรับการพัฒนาต่อไปเรื่อยๆ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยการศึกษาระดับชั้นเรียนร่วมกับการโค้ช (K-DEE Model) ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม (FGD) จากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับแก้ไขตามคำแนะนำ โดยรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยการศึกษาระดับชั้นเรียนร่วมกับการโค้ช (K-DEE Model) มีรายละเอียดรูปแบบ ดังต่อไปนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน (Knowledge: K) เป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎี ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับ ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู และเตรียมความพร้อมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมาย (Determination of goal: D) คือ วางแผน กำหนดจุดหมายปลายทาง การดูแลให้คำปรึกษา และกำหนดแผนปฏิบัติงานโดยร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการสอน (Execution: E) เป็นการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกเพื่อพัฒนาให้นักเรียนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ ผ่านกระบวนการดูแลให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ เพื่อสังเกตและสะท้อนผล โดยมีกระบวนการของการศึกษาระดับชั้นเรียน (Lesson Study) 3 ขั้นตอน ได้แก่ วางแผน (Plan) การศึกษาวิเคราะห์บทเรียนที่จะสอนองค์ประกอบทุกส่วน รายละเอียด และจุดเน้นสำคัญของบทเรียนร่วมไปกับการวิเคราะห์ชั้นเรียนปฏิบัติการ (Do) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ร่วมกันในบทบาทครูผู้สอน และการสังเกตชั้นเรียนตามประเด็นที่วางแผนบทเรียนร่วมกัน สะท้อนผล (See) การสะท้อนผลชั้นเรียนร่วมกันทันทีหลังการสอนเสร็จสิ้นและในสภาพชั้นเรียนจริงที่ยังคงสภาพร่องรอยการเรียนรู้ โดยมีทีมศึกษาชั้นเรียน ขั้นที่ 4 ประเมินผล (Evaluation: E) สะท้อนผล และพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาระดับชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา อย่างแท้จริง 4) การวัดประเมินผล 5) ปัจจัยสนับสนุน และ 6) เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมาพร มณีอ่อน (2559: ง) พัฒนารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพ โดยผสมผสานเครือข่ายสังคม มีชื่อว่า “ADIAR Model” สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2562) รูปแบบชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา (IDEA

MODEL) งานวิจัยดังกล่าวมีหลักการ แนวคิดและการดำเนินงานอย่างชัดเจน เช่นเดียวกันกับ ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (K-DEE Model)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า 3.1) ผลศึกษาพัฒนาการของครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระหว่างการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 สูงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ช่วยพัฒนาให้ครู ได้รับคำแนะนำที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นด้วยการโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coach) ที่มีส่วนช่วยในการพัฒนางานอย่างก้าวกระโดดและถูกทิศทาง โดยผู้โค้ชจะคอยชี้แนะ แนะนำ เพื่อให้ผู้สอนไปได้อย่างถูกต้องทิศทาง ให้ข้อคิดและกำลังใจในการพัฒนางานสอนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการถอดบทเรียนและบันทึกสะท้อนผลเมื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนแล้วเรียบร้อย เพื่อนำผลที่ได้ ไปพัฒนาต่อไป เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยสนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการที่ผู้สอนได้ดำเนินการนำผลจากการถอดบทเรียนมาแลกเปลี่ยน เพื่อเสริมสร้างและต่อยอดความรู้ของผู้สอน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาชุมชนการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง นอกจากนั้นในกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้การให้ความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลโดยผู้บริหารหรือการให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มี ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนนั้น ถือว่า เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ เกิดเป็นกระบวนการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง และสามารถทำให้ผู้สอนมีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องเช่นกัน สอดคล้องกับ (วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนผล, 2561) ยังกล่าวว่าปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู ปัจจัยหนึ่ง คือการถอดบทเรียนด้วยความซื่อสัตย์ในกระบวนการเรียนรู้และการนำประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติจริงด้วยตนเองและเกิดจากการถอดบทเรียนอย่างปราศจากอคติมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน เพราะสิ่งที่นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะถูกนำมาเป็นองค์ความรู้ ที่จะนำไปต่อยอด องค์ความรู้อื่นๆต่อไป

3.2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูหลังการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ การเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาตนเองในเรื่องการสอน หรือการพัฒนาวิชาชีพสู่ผู้เรียน เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิธีสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรม ทั้งนี้ควรมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชอย่างต่อเนื่องชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชทำให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอน และการพัฒนาวิชาชีพ มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อพัฒนานักเรียน ปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากตัวครู พบว่า ในการสังเกตชั้นเรียน การสะท้อนผลไม่ตรงกันในบางครั้ง ทำให้การสะท้อนผลขาดรายละเอียดเชิงลึกในบางประเด็น ปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนบางคนขาดการมี

ส่วนร่วมในบางกิจกรรม ส่งผลต่อนวัตกรรมที่สร้างขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นมีทักษะความคิดที่มีแบบแผน การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ที่สำคัญผู้เรียนจะได้คิดอย่างอิสระภายใต้ขอบเขตเนื้อหาที่จัดการเรียนเรียนรู้ ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ทำให้การสร้างนวัตกรรมมีความน่าสนใจ ในครั้งถัดไป ควรมีการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อส่งต่อข้อมูลนักเรียนทั้งด้านความรู้ทักษะ เจตคติ เพื่อการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังที่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2561) กล่าวว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพขับเคลื่อนด้วยวินัยและใจในการเรียนรู้ ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูขับเคลื่อนไปอย่างมีสติและปัญญา ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู ทำแล้วต้องได้ประโยชน์ ไม่ใช่ทำๆ เลิกๆ และเวลาทำก็ต้องทำอย่างมีสติและปัญญา มีสติอยู่ทุกขณะจิต รู้ตัวอยู่ตลอดเวลา วินัย คือ การควบคุมและกำกับตนเองให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการแลกเปลี่ยนไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น ใจ คือ อารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อการเรียนรู้ ความสุขในการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจำเป็นต้องเกิดมาจากใจหรือ มิติด้านใน เพราะเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีความสุข เมื่อวินัยและใจมารวมกันจะเกิดเป็นพลังของการเรียนรู้ พลังการคิด และพลังการพัฒนา

3.3) ผลการศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนหลังการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบที่เกิดจากการพัฒนา ระหว่างการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง, 2540) กล่าวถึง การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติที่มีอยู่แล้วในตัวนักเรียนทุกคนครูสามารถส่งเสริมให้พัฒนาขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกอบรม สำหรับทางอ้อมนั้นได้แก่ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ภายในห้องเรียน ให้ส่งเสริมความเป็นอิสระ เสริมการเรียนรู้ ครูสามารถสร้างและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ โดย 1) ยอมรับความสามารถของนักเรียน เชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียน 2) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองและกล้าแสดงออกทางความคิดและการกระทำอย่างสร้างสรรค์ 3) มีความเข้าใจความรู้สึกของนักเรียน ทำให้นักเรียนไว้วางใจรู้สึกปลอดภัย นอกจากนั้นในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้น (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2561) กล่าวว่า ผู้สอนจะต้องมีความรู้และความสามารถที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การสะท้อนผล (reflective practice) การปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆ เช่น ระดับความสามารถของผู้เรียน การสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ซึ่งจะส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลที่หลากหลาย นอกจากกระบวนการดังกล่าวแล้วนั้น การจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบ มีหลักการสำคัญ 9 ประการที่ผู้สอนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิด พัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดขั้นสูง พัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน และการคิดขั้นสูง ส่งเสริมให้ผู้เรียนถ้อยแถลงการเรียนรู้ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ แก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียน ใช้การเรียนรู้ร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ กระตุ้นความริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนควรจัดบรรยากาศของการเรียนรู้ให้มีความท้าทาย มีอิสระ มีทรัพยากรสนับสนุน และผู้สอนให้การส่งเสริมผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และยึดหลักการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ดังต่อไปนี้ 1) การเรียนรู้ในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน 2) ส่งเสริมวินัยในตนเองของผู้เรียน 3) เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน 4) ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง 5) ผู้สอนใช้การสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแก่ผู้เรียน 6) การให้ผลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

3.4) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นั้นมีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ในการจัดการสอนตามระบบของ (K-DEE Model) ได้รับการพัฒนาขึ้นจากการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ เป็นส่วนที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ รวมถึงการได้ลงมือปฏิบัติจริงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบสอดคล้องกับ แนวคิดของ (วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนา, 2558) กล่าวถึง การประเมินผลการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะการ สร้างสรรค์และนวัตกรรม มีลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ 1) การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for learning) 2) การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as learning) 3) การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of learning) (วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุตพัฒนา, 2561) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง 4 ประการ ได้แก่ 1. ใช้ผู้ประเมินหลายๆ ฝ่าย เช่น ผู้สอน ผู้เรียน เพื่อน และผู้เกี่ยวข้อง 2. ใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกต การสอบถาม การตรวจผลงาน 3. ประเมินหลายๆ ครั้ง ตลอดช่วงระยะเวลาการเรียนรู้ ได้แก่ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และติดตามผล และ 4. สะท้อนผลการประเมินไปสู่การปรับปรุง และพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

1. ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนเกิดจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3 วิธี โดยวิธีโครงงานเป็นฐาน ซึ่งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้ผ่านการสร้างสรรค์ชิ้นงานและ

นวัตกรรม และเมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมด้วยนั้นจะยังเป็นการส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน นวัตกรรมมีความโดดเด่น แปลกใหม่ หรือน่าสนใจ ตามวัย นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือยังส่งผลให้ชิ้นงานมีความสมบูรณ์และมีความหมายต่อผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ที่มีความคงทน

2. ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุประสิทธิผล เมื่อมีแบบแผนการวิจัยที่ดำเนินการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในรายละเอียดต่างๆ เชิงลึก รวมถึงมีการศึกษาชั้นเรียนที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

บทสรุป

ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพด้วยการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการเชิงระบบ ทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน (Knowledge: K) ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าหมาย (Determination of goal: D) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการสอน (Execution: E) โดยมีกระบวนการของการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) 3 ขั้นตอน ได้แก่ วางแผน (Plan) การวิเคราะห์ชั้นเรียนปฏิบัติการ (Do) สะท้อนผล (See) ขั้นที่ 4 ประเมินผล (Evaluation: E) 4) การวัดประเมินผล 5) ปัจจัยสนับสนุน และ 6) เงื่อนไข ซึ่งมีความสอดคล้องและเป็นระบบสัมพันธ์กันในทุกมิติ ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ พัฒนาการของครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุกของครูที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระหว่างการใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการโค้ชสูงขึ้น นอกจากนี้ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีจัดบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม

ด้วยกิจกรรมที่มีความท้าทายอีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและนักเรียนได้ลงมือจากการปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ในการพัฒนาครูที่เห็นผลควรดำเนินการในการสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้สอน ผู้เรียนทั้งจากเอกสาร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคคลที่เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู เนื่องจากทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้

1.2 ผู้ที่เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู ควรได้คัดเลือกวิธีการได้รับคำปรึกษาแนะนำตามความต้องการ ภายใต้การดำเนินการอย่างเป็นระบบและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบอื่นๆ และพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยอาจจะมีการเพิ่มเติมทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และศึกษาพัฒนาการไปพร้อมๆ กัน

2.2 ควรนำรูปแบบชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถของครูด้านอื่นๆ อาทิ ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ปรมัญ กิจรุ่งเรือง, อรพิน ศิริสัมพันธ์, ดวงหทัย โสมไชยะวงศ์, วิลาพัฒน์ อรุณบุญลวชาติ, และสิริกมล หมดมลทิน. (2561). กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(3), 3564-3579.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2560, 27 พฤษภาคม). *การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบเปิด (Open Approach)* [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมสัมมนาชุมชนนักวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.

วิชัย วงษ์ใหญ่, และมารุต พัฒนา. (2560). *กระบวนการทัศน์การโค้ชเพื่อเสริมสร้างทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.

_____. (2562). *การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

ศุภวรรณ สัจจิตบูล. (2560). แนวคิดการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 37(1), 203-222.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. สืบค้น เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2562. จาก <http://www.sukhothai.go.th/mainredcross/71.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สุวิมล สพฤกษ์ศรี. (2562). ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก: มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- DuFour, R. (2007). Professional Learning Communities: A Bandwagon, an Idea Worth Considering, or Our Best Hope for High Levels of Learning?. *Middle School Journal*, 39(1), 4-8.
- DuFour, R., & Eaker, R. (1998). *Professional Learning Communities at Work: Best Practices for Enhancing Student Achievement*. Bloomington IN: National Educational Service.

